

Täysistunto

Tiistai 24.5.2022 klo 14.00—16.25

11. Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2021

Kertomus K 6/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin 20.5.2022 pidetyssä täysistunnossa. Nyt jatketaan asian käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Mäkelä.

Keskustelu

15.50 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Kun tämä keskustelu viime perjantaina meni poikki puheenvuoroni edestä, niin olin ensin harmistunut, etten päässyt keskustelemaan tästä Ylen hallintoneuvoston kertomuksesta sillä kertaa, mutta se harmitus purkaantui tuossa viikonlopun mittaan pois, kun tähän keskusteluun tuli paljon lisää hyvää materiaalia Ylen toimesta.

Eli törmäsin sellaiseen uutiseen Kongon Akselistä, suomalaisesta henkilöstä, joka oli jollain tavalla liittynyt Suomen synkkään siirtomaahistoriaan Kongossa. Sen lisäksi törmäsin Ylen uutiseen jostain nänniaktivistista, kuulitte oikein, nänniaktivistista. Sen ohella törmäsin Ylen uutiseen bimbouden ilosanomasta, kuulitte tämänkin oikein, bimbouden ilosanomasta. Nämä eivät ole mistään taidejulkaisusta, nämä eivät ole mistään marginaaliryhmän underground-lehdestä, vaan ovat valtakunnallisen Yleisradion sivuilla julkaistuja uutisia, artikkeleita, jotka on myöskin linkitetty eteenpäin Yleisradion pääasiallisessa sosiaalisen median kanavassa sadoilletuhansille seuraajille. Esimerkkejä tästä aiheesta löytyy lisääkin, kun niitä haluaa kaivella, mutta tässä vain muutamia.

Yleisradio siis ilmiselvästikin tekee jotain aivan muuta, osittain niillä verovarjoilla, kuin mitä sen pitäisi tehdä. Eli se, mitä Yleisradion toiminnassa on hyvää ja mitä sen pitäisi tehdä, on, että se tekisi sellaisia asioita, joiden tuottaminen ei ole kaupallisesti kannattavaa, eli esimerkiksi puhutaan näkö-, kuulovammaisten ohjelmista, puhutaan ei-kaupallisista lastenohjelmista, jotka vaativat kotimaista työpanosta ja jotka eivät ole tällaista kansainvälistä massana tuotettua lasten viihdettä, jonka sisältö kenties on heikompi kuin tässä kotimaisessa tuotannossa. Tällaisia erityispalveluita Yleisradion pitäisi tuottaa, ja siitä sitä verorahaa maksetaan, mutta ei sen pitäisi maksaa viittäsatua eikä kohta kuuttasataa miljoonaa euroa vuodessa. Kyllä sillä rahalla pitäisi saada jo muutakin kuin mitä Yleisradio nyt tuottaa. Ei voi olla niin, että tämä paikallisradiotoiminta, paikallistoimituksien toiminta, on niin alas karsittua kuin se nykyään on. Mihin kaikkeen se raha uppoaa? Olisi mielenkiintoista tietää, mihin kaikkeen se 600 miljoonaa pystytään käyttämään, jollei sillä tämän parempaan pystytä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Nyt sitten Yle on lähtenyt tavallaan peittämään tätä imago-ongelmaansa tuomalla tällaisia ehkä populäärejä vetoja ohjelmistoon. Eli Yle lähtee kilpailemaan kaupallisen median kanssa tuomalla esimerkiksi NHL:n, amerikkalaisen kaupallisen jääkiekkosarjan, pelejä [Arto Satonen: Jossa suomalaiset pelaa!] suomalaisten katsottavaksi. Millä tavalla tämä kuuluu yleisradioyhtiön toimintaan? Miksi tästä suomalaisen veronmaksajan pitää maksaa? Ennen kaikkea onko reilua Yleisradion kaupallisia kilpailijoita kohtaan näyttää näitä ohjelmia Yleisradiossa veronmaksajien varoin? Ymmärrän kyllä, että tälle Yle-verolle osotetaan oikeutusta. Ihmiset ajattelevat helposti, että kun sieltä näkee NHL:ääkin, niin saanhan minäkin vastinetta verolleni, mutta ei pysähdytä pohtimaan sitä, että entä jos sitä veroa maksettaisiinkin vähemmän, niin jes, jäisi rahaa kenties johonkin muuhun käyttöön.

Nämä aiemmin mainitut esimerkit näistä marginaaliryhmille suunnatuista marginaalihenkilöiden tuottamista sisällöistä Yleisradiolla eivät valitettavasti jää tähän. Tällainen amerikkalaistyyppinen woke-ajattelu on varsin yleistä Yleisradion eri toimijoiden keskuudessa, ja onkin tutkittu, miten erilaiset ihmisryhmät kokevat Yleisradion palvelevan itseään. Maaseudun Tulevaisuus teki tutkimusta tästä asiasta, ja se painottui hyvin voimakkaasti siihen, että kaupungeissa tietyissä nuoremmissa ikäryhmissä oltiin tyytyväisiä Yleisradioon, mutta maaseudulla ei oltu niinkään tyytyväisiä, ja erityisen häpeällistä tässä on se poliittinen painottuneisuus, että yhden ainoan puolueen, nimeltä sanottuna perussuomalaisten, kannattajat kokevat, ettei Yleisradio palvele heitä. Mitä Yleisradio on tehnyt tämän maineen saavuttaakseen? Eihän se nyt tyhjästä synny, että yhden puolueen kannattajat kokevat, että Yleisradio suoraan sanottuna potkii heitä päähän. Pitäisiköhän Ylen katsoa hieman peiliin tämän sisältönsä suhteen, että se alkaisi palvelemaan myös niitä veronmaksajia, joita se tällä hetkellä ei palvele? Jotenkin minulle on jäänyt sellainen tunne, että Yleisradio tekee näitä asioita lähestulkoon haistatellakseen, että me voimme tehdä ihan mitä tahansa, me voimme vaikka seisoa päällämme, mutta te maksatte verot ja me pyöritämme toimintaamme, sanotte mitä tahdotte. Tämä ei voi jatkua näin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Torniainen.

15.55 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Omasta mielestäni tuo Ylen hallintoneuvoston toimintakertomus viime vuodelta elikkä 2021 antaa hyvän, laajan ja kattavan kertomuksen siitä toiminnasta, miten Yle on toiminut viime vuonna. Siihen kannattaa perehtyä.

Varmasti tosiasia on se, että Ylen toiminta ei ole aina ja koko ajan kaikkien mieleen ja varmasti ei parasta mahdollista kaikkien mielestä, mutta omasta mielestäni kuitenkin se vastaa hyvin omia näkemyksiäni ja on kuitenkin hyvätasoista ja monipuolista tiedonvälitystä. Ennen kaikkea luotettavuus on se, mikä on Ylen toiminnassa tärkeää — nimenomaan luotettavuus, oikean puolueettoman tiedon jakaminen, laadukas tiedonvälitys. Etenkin viime vuonna, ja miksei tänäkin vuonna, Ylen merkitys korostui nimenomaan näinä kriisin aikoina siten, että sitä tietoa annettiin ajankohtaisesti ja akuutisti myöskin kaikelle kansalle. Nimenomaan kaikille suomalaisille se on saatavissa. Omasta mielestäni se on tärkeää. Riippumattomuus, luotettavuus ja moniäänisyys ovat ja niiden pitää olla jatkossakin Ylen johtolankana siinä toiminnassaan, ja se on omasta mielestäni tällä hetkellä hyvällä mallilla.

Mitä tulee tähän, mitä edustaja Mäkelä nosti esille omassa puheenvuorossaan, kyllä myöskin omasta mielestäni suomalaisen ohjelmatuotannon tulee olla jatkossa Ylen tärkein

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

alusta. Tässä isossa kilpailussa, kansainvälisessä kilpailussa, täytyy olla myöskin ulkolais-ta tuotantoa, mutta tärkein on se suomalainen tuotanto ja se, mitä suomalaiset haluavat kuulla. Ja siinä on tärkeänä tekijänä se, että eri ryhmiä myöskin palvellaan Ylen toimesta ja palvellaan kaikkia ikäryhmiä, nimenomaan myöskin nuorista lapsista ikäihmisiin, ja koko Suomea. Alueelliset toimitukset, alueelliset uutiset ja alueellinen uutistoiminta ovat myöskin tärkeää Ylen toimintaa, ja itse toivon, että niihin kiinnitetään myöskin jatkossa huomio-ta.

Itse myöskin toivon, että kyllä Ylekin tietyissä kohdin voi katsoa ja kehittää myöskin kriittisesti omaa toimintaansa, ja näin on yleensä tehtykin. Se täytyy todeta, että kyllä Yle myöskin kriittisesti katsoo, miten siellä toimitaan. Tosiasia on kuitenkin se, että kyllä, kun katsotaan, miten Yle on esimerkiksi viime vuonna toiminut, se on onnistunut suomalaisten mielestä hyvin julkisen palvelun tehtävässään, sillä Yle tavoitti suomalaisista noin 94 prosenttia viikoittain, ja Yle Areenan käyttö kasvoi myöskin ennätyslukemiin. Itse uskon, että jatkossa nimenomaan Yle Areenan suosio kasvaa kaikissa ikäryhmissä. Se on jo kasvanut ikäihmisten suosiossa, mutta se kasvaa jatkossa myöskin kokonaisuutena.

Itse toivon, että kun tämä Ylen hallintoneuvoston toimintakertomus menee myöskin lii-kenne- ja viestintävaliokuntaan, niin se saa siellä hyvän ja luotettavan käsittelyn.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Tae, edustaja al-Tae poissa. — Edus-taja Mäenpää.

15.59 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on täällä käsittelyssä Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2021. Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle ker-tomuksen Ylen julkisen palvelun toteutumisesta. Vuonna 2021 yhtiön toimintaan vaikutti-vat erityisesti korona ja koronarajoitukset.

Itselleni tärkeästä asiasta, huoltovarmuudesta, kertomus toteaa seuraavasti: ”Huoltovar-muuden kannalta tärkeät toiminnot sujuivat normaalisti.” Linaan toisenkin vielä: ”Uutis-ten huoltovarmuuden turvaaminen vaati erityisjärjestelyjä sekä tekniikan että henkilöstö-resurssien varmistamiseksi.”

Yleisradio Oy:llä onkin Suomen valtion omistamana valtakunnallisena mediayhtiönä tärkeä rooli yhteiskunnallisesti kriittisen viestinnän suhteen, ja itse arvostan kyllä tätä Yleisradiota huoltovarmuuden näkökulmasta ja pidän sitä hyvin kannatettavana, mutta sit-ten siihen sisältöön, mitä sieltä tulee, kohdistan hieman kritiikkiä. Edustaja Torniainen tai-si sanoa, että se on puolueetonta, mutta minä en välttämättä koe, että se on puolueetonta. Me katsomme näitä asioita eri kuplasta varmaankin. [Ari Torniaisen välihuuto]

Arvoisa puhemies ja hyvät kollegat! Tärkeästä roolistaan huolimatta Ylenkin toimintaa pitää tarkastella kriittisesti, erityisesti siksi, että Ylen omistaja ja näin ollen rahoittaja on Suomen valtio eli suomalaiset veronmaksajat. Ylen olemassaolon ja ajatuksen valtion omistaman yhtiön taustalla voi hyväksyä, vaikka arvostelisikin sen tuottamaa sisältöä ja ra-hoituksen tasoa.

Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa 2022 vaadimme Yleä kulukuurille: ”Ylen ra-hoituksen tasoa on leikattava osana valtiontalouden tasapainotusta. Hyväksyttävä kustan-nustaso on määritettävä sen mukaan, että Yle pystyy suoriutumaan tiedonvälitystehtävis-tään uutis- ja ajankohtaisohjelmatuotannon suhteen. Ylen ei tule kilpailla kaupallisten toi-mijoiden kanssa esimerkiksi ulkomaisten viihdesarjojen esittämisellä. Ehdotamme neljän-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

neksen eli 139 miljoonan euron leikkausta Ylen budjettiin. Tämä tehtäisiin suoraan kansalaisilta perittävän Yle-veron kevennyksenä, joka ei näy valtion budjetissa, mutta lisää kansalaisten käytettävissä olevia varoja.”

Arvoisa puhemies! Haluaisin nyt sitten antaa tämmöistä henkilökohtaistakin palautetta, kun tilaisuus siihen on. Olen itse päässyt joihinkin Ylen ohjelmiin ja Ylen uutisointeihin, mutta sitten myöskin voisin peräänkuuluttaa heiltä jonkinlaista tämmöistä järjenkäyttöäkin näissä uutisoinneissa. Yle uutisoi 24.1.2020 seuraavasti: ”Perussuomalaisten Juha Mäenpää poliisikuulustelussa: En ole vastuussa siitä, miten sanani käsitetään — Kieltäytyi 9 kertaa kommentoimasta.” Tämä oli otsikko. Juttu jatkuu: ”Valtakunnansyyttäjä on pyytänyt eduskunnalta lupaa asettaa perussuomalaisten kansanedustaja syytteeseen, koska häntä epäillään kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Kansanedustaja Mäenpää kieltäytyi poliisikeskustelussa kommentoimasta, keihin tai mihin hän viittasi vieraslaji-puheenvuorossaan eduskunnassa. Mäenpää kiisti kuulustelussa, että olisi suunnitellut puheenvuoron pitämistä etukäteen mitenkään. Tämä selviää poliisin esitutkintapöytäkirjasta.”

Uutisessa oli kuva minun kuulustelustani, esitutkintapöytäkirjasta. Siis oikeasti — esitutkintapöytäkirjasta, joka julkisuuslain mukaan tulee julkiseksi vasta, kun syyte luetaan käräjäoikeudessa. [Jani Mäkelä: Oho!] Pikkasen tuntuu, että saattaa olla aistittavissa jonkinlaista niin kuin takaa-ajoa tai tämmöistä, että halutaan saattaa negatiiviseen valoon. Olsi hyvä keskustella, mitä ajatuksia tämä Yleisradion toimintatapa herättää tässä salissa.

Sitten tuossa edellisessä puheenvuorossa koostin vielä hieman näitä asioita, mitä mieleen juolahtaa. Olen joskus aikaisemminkin ollut tulilinjalla, ja Yle on kieltäytynyt julkaisemasta vastinetta, jonka taas sitten jutun alkuperäinen julkaisija on hyväksynyt. Tämä ei ole minun mielestäni oikein reilua.

Nyt kun voin tässä vuodattaa ja edustaja Mäkelä mainitsi tuon NHL:n näyttämisen, niin väistämättä tulee mieleen, että olisiko meillä niin kuin oikeasti suomalaista urheilua, jota voisi näyttää enemmän. [Ari Torniainen: Kyllä!] Sydäntä lähellä paini: painin EM-kisoista kaksi mitalia Suomeen, eikä pätäkääkään sieltä kisoista. Ei näitä näytetty suorana, ei näitä näytetty aikaisemmin suomalaisessa televisiossa, vaikka ehkä mielestäni olisi syytä ollut nämä näyttää.

Eduskunnan kyselytunnista minä annan kyllä pisteet Ylelle, että he näyttävät sen suorana. Aikaisemmin, kun olen näitä uutisia tutkinut... Se on hyvä ja myönteinen asia, että ne näytetään suorana, toisin kuin hyvin useat muut mediat sitten kertovat, että opposition kyselytunnilla kerrottiin seuraavasta asiasta, ja sitten näytetään siinä perussuomalaisten kysymys ja sitten saatetaan näyttää jonkun aivan eri puolueen ihmisiä siinä.

Vielä lyhyesti sanon, että maahanmuuton ongelmista ei kerrota, jauhetaan sukupuoli-neutraalista avioliitosta ja kaikesta muustakin tämmöisestä woke-kulttuurista. [Puhemies koputtaa] Näihin kun päästäisiin palaamaan ja uutisoinnin juurelle, niin ehkä tästä hyvä tulisi vielä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Satonen.

16.06 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Omalta osaltani toivoisin vähän suhteellisuutta tähän keskusteluun. On totta, että Ylellä on varmaan paljon sellaisia ohjelmia, joita itse en sinne laittaisi, jos niistä päättäisin, ja olen myös itse ollut siellä joskus sellaisen uutisoinnin kohteena, johon en ole ollut tyytyväinen, mutta en minä nyt siitä huolimatta tee siitä ihan pääasiaa, vaan täytyy katsoa näitä asioita isossa mittakaavassa. Ja kuten Torniainen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

nen sanoi täällä hyvin, 94 prosenttia suomalaisista käyttää joka viikko Ylen palveluita, ja kaksi kolmasosaa on ollut tyytyväisiä siihen, mitä he ovat saaneet vastineeksi tästä Yle-verosta, ja 90 prosenttia suomalaisista — siinä saattaa olla joku perussuomalainenkin — katsoi Ylen onnistuneen julkisen palvelun tehtävässään vähintään melko hyvin. Nämä ovat aika kovia lukuja ja osoittavat sen — erityisesti nyt sinä kriisiaikana, mikä nyt parasta aikaa on menossa tämän Ukrainan sodan johdosta, ja sitten myöskin tänä korona-aikana — kuinka paljon tämmöistä kansallista luotettavaa tiedonvälitystä tarvitaan. Se on muuten vielä ihan kiistaton fakta, että kaikissa riippumattomissa tutkimuksissa Ylen uutisia pidetään kaikkein luotettavimpana verrattuna muihin, esimerkiksi sanomalehtiin, vaikka nekin ovat Suomessa erittäin laadukkaita.

Se on totta, mihin edustaja Mäkelä kiinnitti huomiota, että Yle on suosituimpi pääkaupunkiseudulla kuin maaseudulla, ja tähän kiinnitin myös omassa katsauksessani huomiota. Tosin itse asiassa viime tutkimuksessa oli kyllä suosio myös maaseudulla kasvanut huomattavasti. Tämä on kyllä sellainen asia, että tätä pitää koko ajan tarkkailla, ja sitä tarkkailaan. Nyt on erittäin hyvä, että seutukaupunkeihin perustetaan pientoimituksia, jotta me saadaan laajempi näkökulma myös yliopistokaupunkien ulkopuolelta, kun sieltä tehdään ohjelmia, jotka tulevat valtakunnalliseen tiedonvälitykseen.

Sitten en malta vielä olla sanomatta yhtä asiaa, vaikka se nyt ei hallintoneuvoston toimintaan liitykään. Tämä NHL-keskustelu on mielestäni todella erikoista. Nyt yksi urheilumuoto — joka on muuten Suomen suosituin urheilumuoto ja jossa suomalaisia pelaa — on nostettu tikun nokkaan, vaikka varsin edullisella sopimuksella Yle on saanut näitä NHL-oikeuksia. Miksei me esimerkiksi, jos tämmöinen tikun nokkaan halutaan ottaa, jalkapallon EM-kilpailuja jätetty näyttämättä? Olisi säästetty huomattavasti enemmän. Tosin niitä katsoi 3,8 miljoonaa suomalaista, niin että en tiedä, kuinka hyvää palvelua se olisi ollut, että niitä ei olisi näytetty tai olisi lopetettu niitten näyttäminen sen jälkeen, kun Suomi putosi. Mutta tässä täytyy nämä asiat suhteuttaa siihen, kuinka laajaa suomalaista porukkaa se palvelee ja mitä se maksaa, ja se on minusta hyvä lähtökohta urheilun näyttämisessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkelä.

16.09 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kyllä menivät edustaja Satosella puurot ja velit sekaisin tuossa viimeisimmässä puheenvuorossa näistä urheilulajeista. Voin kertoa, että NHL on ammattilaisurheilua, [Arto Satonen: Eikö jalkapallo ole ammattilaisurheilua?] jossa pelataan miljoonista dollareista, miljoonista euroista, ja jalkapallon EM-kisat ovat maajoukkueurheilua ja suomalaiset ovat edustamassa siellä maataan. Suomalaiset olivat ensimmäistä kertaa niissä kisoissa. Ei voida puhua samana päivänäkään näiden kyseisten lajien näyttämisestä.

Edustaja Mäenpää piti aikaisemmin hyvän puheenvuoron siitä, mitä muita lajeja siellä voitaisiin näyttää. Nostan itse jatkoesimerkkinä esille sen, että kun Ylelläkin tuntuu olevan kovasti valittamista siitä, että tasa-arvo ei toteudu suomalaisessa yhteiskunnassa, niin minä takia Yle ei nyt sitten näyttäisi vaikka tämän NHL:n tilalla jotain naisurheilua. Kun aina sanotaan, että naisurheilua ei arvosteta niin paljon kuin miesten urheilua, niin miksi Yle sitten ei näytä sitä naisten urheilua miesten urheilun tilalla? Näitä kysymyksiä voi esittää, ja niihin ei kovin usein tule hyviä vastauksia.

Mitä tulee Ylen uutisointiin, niin mielestäni uutisoinnin tehtävänä on se, että pitäisi kertoa, mitä on tapahtunut. Ei minua ainakaan kiinnosta minkään toimituksen tai median mie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

lipide siitä, mitä minun pitäisi siitä asiasta ajatella. Osaan kyllä muodostaa mielipiteeni siitä asiasta ja ajatella siitä ihan itse. Median ei tarvitse tulla kertomaan minulle sitä. Haluan vain saada tiedot asioista, ja nyt näitä tietoja ei Suomen mediasta saa. Esimerkiksi Ukrainan sotaa jos haluaa seurata, todellisuudessa kannattaa seurata Twitteristä tiettyjä kansainvälisiä sotilasasiantuntijoita ja aktiiveja, joiden kautta saa ihan toisella tavalla sen tiedon kuin suomalaisesta mediasta, jossa ikävä kyllä taitaa puuttua toimittajilta ammattitaito, millä tavalla uutisoida asiantuntevasti tällaisista asioista.

Vielä tästä kriisiajan niin sanotusta luotettavasta tiedotuksesta: Siinä mielestäni on varsinkin Yleisradiolla epäonnistuttu aika raskaasti. Eli tämä korona-aika, sehän oli pelkkää hallituksen kriisitiedotustilaisuutta tiedotustilaisuuden perään. Mitään kriittisiä ääniä ei päästetty missään vaiheessa ääneen. Vasta myöhemmin, puoli vuotta tapahtumien jälkeen, vuosi tapahtumien jälkeen, alkaa olla sellaista pientä piipitystä, meniköhän kaikki nyt ihan kohdalleen tässä kuviossa. Ja yhä edelleenkin, yhä edelleenkin pääministeri pääsee Suomen televisiossa Yleisradiolla parhaaseen katseluaikaan A-studiossa toistuvasti ääneen yksinään, ilman haastamista, ilman ketään kyseenalaistamassa hänen puheitaan, toimittaja myötäilemässä hänen puheitaan. Onko pääministeri sitten kertonut, ettei hän tule paikalle, jos sinne tulee joku vastaväittäjä, ja Yleisradio tehnyt tällaisen journalistisen linjauksen, että pääministeri pääsee sitten yksinään paikalle?

Ja tämä Venäjän hyökkäys Ukrainaan: Ylellä pitkän aikaa alkuvaiheessa oli siinä uutisoinnissa täysi Venäjän narratiivi. Eli uutisoitiin ”Venäjä sanoo” ja ”Ukraina väittää”. Se oli lähtökohta koko ajan, että Ukraina esittää perusteettomia väitteitä ja Venäjä sanoo.

Lisäksi Yle on julkaissut jatkuvasti uutisia kaikennäköisistä käpykaartilaisista, reservisistä eroajista, vaihtoehtoihmisistä Suomessa, jollaiset uutiset ovat omiaan heikentämään maanpuolustustahtoa tässä kriisitilanteessa. Mielestäni tämä ei ole kyllä sitä onnistunutta kriisiajan tiedotusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Pirttilahti.

16.13 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on Ylen hallintoneuvoston selonteko viime vuodelta. Yhdyn tässä kyllä edustajien Torniainen ja Satonen puheenvuoroihin ja varsinkin siinä mielessä, että varmaan 90 prosenttia suomalaisista on tyytyväisiä uutisointiin. Itsekin olen oikeastaan 90 prosenttia tyytyväinen Ylen toimintaan — siitä varmaan löytyy arvioitavaa, ei se ole kaikille aina sopivaa. Mutta pitää mainita nämä kriisit, mitkä nyt ovat olleet, eli korona ja myös tämän vuoden puolella tietenkin Ukrainan tilanteet. Mielestäni on hyvin positiivinen ja, sanotaan, neutraalikin näkemys ollut niitten asioitten viestinnässä.

Tuohon urheiluun: Olen ollut tyytyväinen kyllä myös olympialaisiin ja myös näihin jääkiekon maailmanmestaruuskisoihin, mitä tällä hetkellä esitetään. Kyllähän siinä Yle tuo vahvasti esille meitä, ja on hienoa, että nämä matsit on tehty.

Tuo laajennus näihin alueellisiin toimituksiin on tosi hyvä. Se tuo näkyvyyttä koko Suomelle, erilaisille alueille, ja on hyvä nähdä vähän muutakin kuin tuota Helsingin Pasilaa näissä lähetyksissä eri puolilta Suomea ja sitä, kuinka laaja ja rikas ja kulttuuririkas meidän Suomenmaa on. Tästä myös kiitokset.

Yksi asia vielä: Tietenkin on hieno asia se, että enemmän mennään näissä lähetyksissä Areenaan ja nettiin. On ollut helpompi poimia lähetyksiä ja katsoa niitä silloin kun itse on halunnut, ja suurin osa ihmisistä varmaankin jo näin toimiikin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Se ei suoraan tähän Ylen toimintaan vaikuta, mutta pieni kritiikki myös tähän Digitan toimintaan: Meillä on vielä antennilähetyksiäkin, eli ei parane kokonaan unohtaa Suomea siinä mielessä, että näkyvyys olisi myös näillä Ylen ohjelmilla. Yle voisi myös toimia vielä sparraajana niille alueille, missä on lähetysskatkoja, ja sen osalta parantaa Suomen tv-näkyvyyttä ja myös radiokuuluvuutta.

Radiopuolen toiminnan osalta on hyviä elementtejä, mutta toivoisin, että esimerkiksi me kansanedustajat radiossa ja tv:ssä maakunnallisesti päästäisiin niihin lähetyksiin. Aikaisemmin muun muassa Pirkanmaalla meillä oli sillä lailla, että oli kahdesta puolueesta lähetyksissä ja haastettiin toinen toisiamme, mutta tällä hetkellä nämä ovat jääneet pois ohjelmistosta. Toivon, että Yle nostaisi myös niitä paikallisia kansanedustajien keskusteluja... [Mikrofoni menee pois päältä — Puhemies: Nyt taisi katketa.] — Se taisi katketa, mutta asiakin katkesi. — Kiitos, puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Satonen.

16.16 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ihan ehkä alkukevennyksenä viittaan tähän edustaja Mäkelän puheenvuoroon, kun hän kaipasi naisurheilua lisää ruutuun. Se on hieno asia, ja jos olette seurannut, mitä Yleltä tulee, niin Awak Kuierin ottelut Women's NBA:sta tulivat jo kauan ennen kuin NHL:n kanssa oli tehty minkäänlaista sopimusta. Eli tämä toive on jo toteutettu, ja siinä mielessä hyvä juttu.

Mutta ihan vakavasti puhuen — tämäkin on tietysti vakava asia — ennen kaikkea nyt tästä Ukrainan sotaan liittyvästä tiedottamisesta: Siinä en voi kyllä allekirjoittaa edustaja Mäkelän kommentteja. Minulla on kyllä se käsitys — eikä pelkästään minulla, vaan väitän, että erittäin suurella osalla suomalaisista —, että ne raportit, jotka Ylen toimittajat ovat tuolta sotatantareelta jopa omankin henkensä riskeeraten suomalaisille kertoneet suomalaisin silmin, ovat olleet kyllä erittäin laadukasta työtä, ja ne ovat merkittävällä tavalla avanneet suomalaisille kuvaa siitä, mitä siellä sodassa tapahtuu. Tästä nyt yhtenä esimerkkinä on se, että Ylen toimittaja Antti Kuronen valittiin Vuoden eurooppalaiseksi siitä työstään, mitä hän on siellä tehnyt. Toivoisin, että vähän enemmän arvostettaisiin sitä työtä, mitä nämä ihmiset siellä tekevät niissä olosuhteissa, joissa aina ei edes turvallisuutta voida taata.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Torniainen.

16.17 Ari Torniainen kesk: Arvoisa puhemies! Haluan palata vielä tähän keskusteluun siltä osin, mitä tulee siihen urheilutarjontaan, mitä Yleltä näytetään. Omasta mielestäni on hyvä, että siellä näytetään nimenomaan suomalaista urheilua mutta myöskin kansainvälistä urheilua. Kyllähän suomalaiset ovat sellaista urheiluväkeä ja urheilukansaa, jotka haluavat myöskin, että urheilua näkyy Ylen kanavilta, ja myöskin tietysti maksukanavilta. Tosiasia on, että viime vuonna, vuonna 2021, Yle onnistui hankkimaan uusia urheiluoikeuksia nimenomaan suomalaisia kiinnostaviin kansainvälisiin ja kotimaisiin arvokisoihin sekä talvi- että kesälajeissa, ja siitä on tullut kyllä kiitosta myöskin, että ne näkyvät siellä. Mutta täytyy todeta, että kun näitä kansainvälisiä oikeuksia lähdetään hankkimaan, ne ovat tosi kalliita myöskin, [Arto Satonen: Kyllä!] ja ihan niin kuin edustaja Satonen tuossa toi jo omassa puheenvuorossaan esille, niin jos saadaan edullisesti jotakin kansainvälistä urheilutarjontaa, se kannattaa myöskin hankkia silloin. Kyllä ihmiset haluavat sitä seurata.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2022 vp

Se on viime vuodelta vielä sanottava Ylen toiminnasta, että siellä saavutettavuus liitettiin entistä kiinteämmäksi osaksi Ylen toimintaa ja myöskin Ylen toiminnan kehittämistä, ja omasta mielestäni on nimenomaan tärkeää, että ihmisillä on saatavissa sitä tarjontaa. Sen suhteen, mitä edustaja Mäkelä tuossa ensimmäisessä puheenvuorossaan toi esille, kyllä viime vuonna Yle jatkoi lisäpanostuksia erityisesti suoratekstityksiin, viittomakielen tulkkauksiin ja kuvailutulkkaukseen sekä suomeksi että ruotsiksi ja laati tuleville vuosille uuden saavutettavuuden toimintasuunnitelman myöskin näiden osalta. Eli kyllä Yle on myöskin toiminnassaan huomionut nämä asiat.

Sitten mitä tulee tulevaisuuteen, niin kuin tuossa omassa edellisessä puheenvuorossani totesin, niin Yle Areena on saavuttanut ihmisten suosion yhä enenevässä määrin. Kaiken ikäiset ihmiset sitä haluavat seurata. Kun ihmiset liikkuvat paljon ja eivät ole niin aikaan sidonnaisia, niin he haluavat myöskin katsoa siihen omaan aikaan, silloin kun itsellä on aikaa, sieltä Areenasta nimenomaan sellaisia ohjelmia, joita he haluavat. Yle Areenasta on tullutkin Ylelle yksi pääpalvelu, ja sitä halutaan vielä myöskin viedä eteenpäin.

Yksi asia, jonka haluaisin vielä sanoa tässä, on se, että Yle myöskin tuottaa ja mahdollistaa viranomaisilmoitukset ja viranomaistiedotukset, ja tämä on tärkeä asia. [Arto Satonen: Kyllä!]

Sitten mitä tulee Yle-veroon, niin täytyy myöskin muistaa se, että kaikki suomalaiset eivät suinkaan maksa sitä Yle-veroa, että kaikkein pienituloisimmat, joita taitaa olla noin 400 000 tällä hetkellä, eivät maksa Yle-veroa. [Puhemies koputtaa] Sekin tulee muistaa tässä keskustelussa. [Arto Satonen: Kyllä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.21 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Tuo, mitä edustaja Torniainen sanoi Yle-verosta, on ihan totta. Mutta toinen puoli sitä asiaa on se, että vaikka jotkut suomalaiset eivät maksa Yle-veroa, niin sitten vastapainoksi valtavan suuri joukko suomalaisia maksaa sen aivan maksimaalisen, korkeimman Yle-veroprosentin. Se on toinen puoli sitä asiaa.

Innostuin niin paljon tukemaan edustaja Pirttilahden aiempaa puheenvuoroa, että vahingossa varastin hänen puheenvuoronsa painikkeella, kun yritin varata puheenvuoroa seuraavaksi tukeakseni edustaja Pirttilahden kommenttia siitä, että nämä paikallisradiot eivät huomioi kansanedustajia nykyään niin paljon kuin ehkä joskus aikaisemmin ovat huomioineet. Eli esimerkiksi radiossa tällaisia keskusteluohjelmia, joissa kansanedustajat olisivat vastakkain, ei ole viime aikoina kuulunut.

Yleisesti ottaen kansanedustajat tuntuvat kelpaavan paikallisiin radio- ja televisiolähetysiin lähinnä silloin, kun joku asia on mennyt huonosti — vaikkapa epäonnistuneiden aluevaalien jälkeen kommentit kyllä kelpaavat. Tämä ongelma ei käsitykseni mukaan koske pelkästään itseäni tai puoluetani, vaan yleisemminkin poliitikkoja, ja tätä palautetta on tullut yli puoluerajojen. Siinä kohtaa joutuu vähän miettimään, että kun on useammin käytännössä BBC:n suorassa lähetyksessä kuin paikallisen Ylen lähetyksissä, niin missähän silloin on vika.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.